
***Sprawozdanie
z realizacji Gminnego Programu
Wspierania Rodziny
w Gminie Karczmiska
za rok 2024***

Marzec 2025

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program Wspierania Rodziny, czyli pomoc dziecku i rodzinie, jest zadaniem samorządu gminnego wynikającym z w/w ustawy i zgodnie z art. 176 obowiązkiem gminy jest utworzenie i stały rozwój systemu wspierania rodziny, który zgodnie z art. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ma na celu: wzmocnienie roli funkcji rodziny, rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, podniesienie świadomości w planowaniu oraz funkcjonowaniu rodziny, wzmacnianie jej integracji, przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny, dążenie do reintegracji rodziny dzięki czemu zwiększa się szanse na pozostawienie dziecka w jego naturalnym środowisku, a więc w rodzinie dziecka, dzięki utrzymaniu lub przywróceniu jej zdolności do pełnienia swoich funkcji opiekuńczo –wychowawczych. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 został przyjęty do realizacji Uchwałą Rady Gminy Karczmiska Nr L/296/2023 z dnia 30 czerwca 2023 r. Celem strategicznym Programu jest stworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny. W obliczu pojawienia się problemów w jej funkcjonowaniu instytucje oraz służby zobligowane są do podjęcia na jej rzecz jasnych działań. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego, lokalnego systemu.

W celu pełnej realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny na terenie Gminy Karczmiska współpracują: Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach, Zespół Szkół w Karczmiskach, SOSW w Karczmiskach, Żłobek w Karczmiskach, Praktyka Lekarza Rodzinnego „Panaceum” , Zespół Interdyscyplinarny Do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariat Policji w Poniatowej, Komenda Powiatowa Policji w Opolu Lubelskim oraz inne instytucje. Główne obszary działań skupiają się na:

- analizie oraz monitoringu sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem,
- interdyscyplinarnej współpracy pomiędzy lokalnymi instytucjami oraz podmiotami działającymi na rzecz wsparcia rodzin i dzieci,
- pracy na rzecz rodzin w ich środowisku domowym,
- poradnictwie specjalistycznym dla rodzin w kryzysie,
- podejmowaniu szerokiego wachlarza działań profilaktycznych,
- dokonywaniu wsparcia w postaci świadczeń, pomocy materialnej czy rzeczowej adekwatnej do sytuacji danej rodziny
- zwiększaniu dostępności usług świadczonych na rzecz wsparcia rodziny oraz budowaniu pozytywnego wizerunku placówek pomocowych,
- stałym doskonaleniu umiejętności zawodowych oraz osobistych kompetencji wzmacniających profesjonalne świadczenie pomocy na rzecz drugiego człowieka.

Prowadzenie wspólnych, zintegrowanych działań na rzecz pomocy rodzinom w kryzysie skutkuje szybkim przepływem informacji oraz objęciem rodziny kompleksowym, wielowymiarowym i przede wszystkim dopasowanym do danej sytuacji wsparciem. W wyniku tak prowadzonych działań rodzina zachowuje swój integralny charakter, wraca do prawidłowego funkcjonowania społecznego oraz właściwego wypełniania funkcji opiekuńczo -wychowawczej. Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach stale poszukuje nowych form wsparcia rodziny, aby wymiar świadczonej pomocy był coraz bardziej spójny, kompleksowy oraz skuteczny. Mając na uwadze efektywność w udzielaniu pomocy rodzinom, które przeżywają różnego rodzaju trudności we właściwym wypełnianiu roli rodzica , konieczne jest

utrzymanie dotychczasowego kierunku działań, a przede wszystkim wysokiej aktywności pozostałych instytucji i organizacji mających w swoich zadaniach pracę z rodziną.

W 2024 roku w ramach realizacji postanowień Gminnego Programu Wspierania Rodziny podjęto szereg działań mających na celu poprawę sytuacji życiowej rodzin przeżywających trudności w codziennym funkcjonowaniu, wśród nich znalazły się:

- współpraca asystenta rodziny z 10 rodzinami (w tym 20 dzieci) potrzebującymi wsparcia w zakresie realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczej

- Kontynuacja świadczenia darmowych konsultacji psychologicznych dla mieszkańców Gminy Karczmiska stacjonarnie - w Ośrodku Pomocy Społecznej oraz w razie potrzeby – w środowisku. Konsultacje psychologiczne odbywały się 3 razy w miesiącu po 8h.

-

- Dokonano 226 wywiadów środowiskowych mających na celu diagnozę sytuacji rodzinnej oraz wskazanie kierunków postępowania w celu poprawy sytuacji życiowej rodziny. Wydano 218 decyzji dotyczących przyznawanej pomocy.

- Wydano 50 Kart Dużej Rodziny uprawniających je do otrzymywania zniżek w różnych sektorach życia codziennego

- 230 osób skorzystało z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa

- Wypłacono świadczenia z tytułu stypendiów szkolnych dla 62 dzieci na kwotę 26 722 zł oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego dla 16 rodzin, w tym 27 dzieci na kwotę 132 736,62 zł

- Prowadzono 15 procedur „Niebieskie Karty,” w tym 6 dotyczących przemocy bezpośrednio wobec dzieci. Wdrożono w działania mające na celu niwelowanie aktów przemocy oraz ich skutków dla funkcjonowania rodziny

- 17 dzieci skorzystało z dożywiania w szkole

- Podjęto współpracę Akcją Charytatywną „ Pomóż Dzieciom Przetrwać Zimę” , w ramach której rodziny objęte współpracą z asystentem rodziny otrzymały paczki żywnościowe oraz ubrania, zabawki.

- Sfinansowano pobyt 5 dzieci w pieczy zastępczej na łączną kwotę 44 006, 46 zł (w tym troje dzieci zostało skreślonych z placówek w trakcie trwania roku ze względu na osiągnięcie pełnoletności)

- Zrealizowano wizyty u rodzin w ramach działań przewidzianych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem". Asystent rodziny poinformował o możliwych formach wsparcia

- Podjęto działania mające na celu zwiększenie dostępności dzieci z terenu Gminy Karczmiska do uczestniczenia w koloniach wakacyjnych, współpracując przy tym z PCPR w Opolu Lubelskim

■ Wprowadzono Akcję Charytatywną „Świąteczna Paczka Żywnościowa” , dzięki której najbardziej potrzebujące wsparcia rodziny (53) otrzymały paczki z żywnością. Inicjatywa opierała się na integracji społeczności lokalnej w świadczeniu pomocy na rzecz drugiego człowieka.

■ Z inicjatywy Ośrodka Pomocy Społecznej w Karczmiskach został wyremontowany dom jednego z długoletnich Podopiecznych, który zakwalifikował się do programu „Nasz Nowy Dom”

■ Odbyły się warsztaty dla rodziców „ Rodzicielskie Wyzwania” ,jako pierwsze z cyklu, który realizowany będzie w kolejnych latach

■ Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach brał udział w licznych wydarzeniach lokalnych, co miało na celu budowanie pozytywnego wizerunku placówek pomocowych, w tym Ośrodka Pomocy Społecznej jako instytucji bliskiej człowiekowi i niestygmatyzującej

■ Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej stale podnosili swoje kwalifikacje w celu świadczenia usług pomocowych na jak najwyższym poziomie, uczestnicząc w różnego rodzaju szkoleniach oraz superwizji. Łącznie odbyło 10 szkoleń.

■ Utworzony został profil Ośrodka Pomocy Społecznej na Facebooku w celu ułatwienia dostępności mieszkańców Gminy Karczmiska z różnych grup wiekowych do informacji z zakresu pomocy społecznej. Profil służy również działaniom profilaktycznym.

■ Przeprowadzono konkurs „Najpiękniejsza kartka świąteczna” mający na celu integrację wewnątrzrodzinną,promocję wspólnego spędzania czasu wolnego rodziców z dziećmi

Asystent rodziny świadczy pomoc bezpośrednią dla rodzin – głównie w ich środowisku domowym, ma na celu pracę z rodziną z problemami nie tylko we właściwej realizacji funkcji opiekuńczo- wychowawczej ale także w sprawach codziennych. Świadczona przez niego pomoc polega na wsparciu w przezwyciężeniu trudności, wdrażaniu właściwych postaw życiowych, podnoszeniu kompetencji rodzicielskich oraz społecznych. Efektem prowadzonych oddziaływań jest odzyskanie przez rodzinę kontroli nad własnym życiem, poczucia sprawczości oraz umiejętności tworzenia odpowiednich dla dzieci warunków do rozwoju. Działania prowadzone przez asystenta rodziny mają charakter współpracy, opierają się na wydobywaniu zasobów rodziny oraz jej mocnych stron, dążą do zwiększenia poczucia wpływu członków rodziny na własny los. Dodatkowo asystent pracuje również z rodzinami dzieci z niepełnosprawnościami oraz kobietami w ciąży w ramach ustawy „Za Życiem”.

W rodzinach objętych asystą prowadzone były następujące działania:

- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego:
- instruktaż prawidłowego sprzątania mieszkania (sporządzenie rozkładu stałych czynności utrzymujących porządek w mieszkaniu podział obowiązków na członków rodziny),
- trening kulinarny (piramida żywieniowa, zasady zdrowego żywienia),
- trening kompetencji w zakresie dbania o zdrowie (edukacja i trening w zakresie profilaktyki zdrowotnej i higieny, zasady pielęgnacji dzieci),

- edukacja w zakresie zachowania higieny (zasady przestrzegania higieny, czynności higieny, choroby związane z zaniedbaniem higieny osobistej),
- edukacja w zakresie gospodarowania budżetem analiza dochodów i wydatków, planowanie i monitorowanie wydatków, nabywanie umiejętności racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi poprzez określenie stopnia ważności potrzeb,
- niebezpieczeństwa (zobowiązania wynikające z podjęcia pożyczki gotówkowej, zakupów na raty itp., zasady działania kart kredytowych, ryzyko płynące z zaciągania tzw. „chwilówek”),
- edukacja w zakresie oszczędnego gospodarowania mediami (sposoby oszczędzania wody, prądu, gazu itp.)
- porządkowanie dokumentacji, przechowywanie jej
- wykorzystywanie swoich możliwości i uprawnień w celu pozyskania dodatkowych dochodów,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych (w tym również redagowanie pozwów rozwodowych, pozwów o zabezpieczenie alimentacyjne)
- pomoc rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych
- poprawa wzajemnej komunikacji w relacjach rodzic dziecko (rozmowy o prawidłowym komunikowaniu się, wyrażaniu uczuć i wzajemnych potrzeb),
- trening psychoedukacyjny (radzenie sobie ze stresem, zniechęceniem, lękiem, bezsilnością i własnymi emocjami),
- trening asertywności i budowania poczucia własnej wartości (zachowania asertywne w sytuacji prezentowania własnej opinii oraz reakcji na krytykę i atak),
- praca nad usprawnieniem porozumiewania się w drodze dialogu, którego efektem będzie nabycie prawidłowych nawyków w zakresie mówienia i słuchania (rozmowy edukacyjne dot. używania odpowiedniego słownictwa adekwatnego do wieku i sytuacji),
- wsparcie psychologiczne dla rodziców i dzieci (informowanie o możliwości skorzystania ze specjalistycznej pomocy psychologicznej oferowanej przez Gminę Karczmiska realizowanej w Ośrodku pomocy Społecznej w Karczmiskach oraz innych dostępnych formach wsparcia rodziny w PCPR, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Opolu Lubelskim oraz stowarzyszeniach czy fundacjach)
- Proponowanie rodzicom udziału w Warsztatach Umiejętności Rodzicielskich organizowanych przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Opolu Lubelskim

(„Szkoła dla rodziców”) oraz Warsztatach realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczmiskach pt. „Rodzicielskie Wyzwania”

- działania na rzecz reintegracji rodziny (edukacja w zakresie wspólnego spędzania czasu przez rodziny, wspólnego uczestnictwa w świętach rodzinnych),
- poprawa relacji rodzic dziecko (nauczanie o rolach w rodzinie co należy do roli matki, ojca, dziecka itp., rodzaje postaw rodzicielskich i konsekwencje ich stosowania ujawniające się w zachowaniu dziecka),
- podtrzymanie i zacieśnienie więzów rodzinnych (utrzymywanie kontaktu z bliższą i dalszą rodziną, wspólne spędzanie czasu –gry i zabawy, spacery itp.),
- wdrażanie metod nagradzania i karania (bez stosowania przemocy),
- edukowanie w zakresie zagrożeń płynących z nadużywania internetu, gier komputerowych czy telefonów a także cyberprzestępczości oraz cyberprzemocy,
- wsparcie rodziców w budowaniu umiejętności stawiania granic oraz wdrażania zasad,
- wskazywanie na właściwą organizację dnia dziecka (czas na naukę i odpoczynek),
- motywowanie do aktywnego uczestniczenia w życiu szkolnym dziecka, utrzymywaniu systematycznego kontaktu ze szkołą dziecka,
- kontakt z kuratorem, pedagogiem, wychowawcą klasy, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, lekarzem, policją.
- diagnoza predyspozycji zawodowych,
- zachęcanie do systematycznych wizyt w PUP oraz utrzymywanie z nim aktywnego kontaktu
- informowanie o odbywających się kursach zawodowych organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy,
- informowanie o lokalnych ofertach pracy oraz wskazywanie źródeł informacji dotyczących ogłoszeń o pracę,
- nauka pisania CV, listu motywacyjnego, życiorysu,
- zasady autoprezentacji podczas rozmowy kwalifikacyjnej,
- motywowanie do utrzymywania pracy poprzez rozmowy wspierające

W ramach współpracy asystenta rodziny z rodzinami przeżywającymi trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej prowadzone są działania edukacyjne mające na celu kształtowanie właściwych postaw rodzicielskich, treningi komunikacji, motywowanie do wykorzystywania zasobów własnych oraz lokalnych. Podopieczni

informowani są na temat możliwości skorzystania z darmowych porad prawnych, konsultacji psychologicznych oraz innych dostępnych źródeł pomocy. Głównym celem asystentury rodziny jest odzyskanie przez osoby przyjmujące wsparcie asystenta rodziny kontroli nad własnym życiem, które pozwala im stać się samodzielnym oraz tak wypełniać role rodzica, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Praca asystenta rodziny jest procesem długofalowym, a prowadzone działania, aby odniosły zamierzony skutek muszą być cały czas utrwalane, dlatego w celu osiągnięcia zamierzonych efektów wskazane jest podejmowanie dalszych działań profilaktycznych i wspomagających. Asystent rodziny pomaga rodzinie przy wdrażaniu prawidłowych postaw życiowych wszystkich jej członków. Współpraca z asystentem odbywa się za zgodą rodziny i przy aktywnym jej udziale. Asystent wspólnie z rodziną określa sposób wyjścia z trudnej sytuacji życiowej, ustala jej mocne strony oraz rodzaj i kolejność podejmowanych działań. Ostatecznie na zmianę i sukces pracuje sama rodzina, przy towarzyszeniu asystenta rodziny.

Prowadzone w 2024 roku działania będą kontynuowane oraz rozszerzane w kolejnych latach, co ma służyć budowaniu zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie. Analizując bieżącą sytuację rodzin na terenie Gminy Karczmiska, szczególną uwagę należy zwrócić na:

- poszerzenie zakresu usług świadczonych dla społeczności lokalnej
- prowadzenie diagnozy potrzeb rodzin, co umożliwi szybką reakcję na wystąpienie ewentualnych dysfunkcji,
- wdrażanie działań profilaktycznych oraz edukacyjnych dla rodziców oraz dzieci przy współpracy Zespołu Szkół w Karczmiskach oraz Komendy Powiatowej Policji w Opolu Lubelskim,
- poradnictwo oraz zapewnienie specjalistycznego wsparcia rodzinom przeżywającym kryzys,
- kreowanie pozytywnego wizerunku Ośrodka Pomocy Społecznej jako instytucji bliskiej mieszkańcom Gminy Karczmiska, w której można uzyskać realną pomoc,
- wzmacnianie kompetencji pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie profesjonalizacji świadczonych usług oraz podążania za nowymi formami wsparcia poprzez stałe uczestniczenie w szkoleniach, konferencjach,
- utrzymanie oraz rozwijanie współdziałania lokalnych instytucji pomocowych,
- zapewnienie środków na kontynuację zatrudnienia asystenta rodziny,
- rozszerzenie współpracy z instytucjami oraz organizacjami zewnętrznymi, działającymi na rzecz rodzin znajdujących się w kryzysie
- rozszerzenie działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej
- edukowanie rodziców w zakresie właściwej realizacji funkcji opiekuńczo - wychowawczej

Głównym zadaniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest szeroko rozumiana pomoc rodzinom przeżywającym trudności różnego pochodzenia w ich przezwyciężaniu, dążenie do ich powrotu do samodzielnego, poprawnego funkcjonowania społecznego oraz właściwego wypełniania ról społecznych. Prowadzone działania będą skoncentrowane na zwiększeniu poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz zminimalizowaniu negatywnych zachowań. Program kładzie nacisk na integrację społeczeństwa lokalnego, edukację w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczej oraz zapewnienie dzieciom optymalnych warunków do rozwoju w sferze emocjonalnej, poznawczej, edukacyjnej oraz społecznej. Zintegrowane działania, współpraca instytucji pomocowych pozwolą na tworzenie coraz to lepszych warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci przeżywających trudności.

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Karczmiskach
mgr Justyna Fiodor-Socha